

"Kadar nismo preveč klepetale, lepe čipke so nastale."

Literarni, likovni in fotografski natečaj OŠ Železniki ob 110-letnici Čipkarske šole v Železnikih

Katarina Primožič

"Ustanovimo čipkarsko šolo!" je krajevnim veljakom predlagal Anton Sonc, učitelj v ljudski šoli v Železnikih. Idejo so podprli, zaposlili učiteljico iz Idrije in leta 1907 so v Čipkarsko šolo Železniki vpisali prve učenke stare od 5 do 15 let.

Od takrat je minilo že 110 let! V čipkarski šoli se tudi v 21. stoletju te natančne, lepe in zapletene tradicionalne umetnosti uči veliko vztrajnih učenk in učencev starih od 6 do 15 let.

Prav fletno jih je videti in slišati.

Ob spoštljivi obletnici Čipkarske šole Železniki smo na OŠ Železniki razpisali literarni, likovni in fotografski natečaj z naslovom Kadar nismo preveč klepetale, lepe čipke so nastale (Brigita Prevc, 6. r. 2006/07).

Natečaj se je zaključil konec februarja 2018. Člani treh komisij so staknili glave, brali, opazovali, tehtali in ocenjevali literarne, likovne in fotografske prispevke. Imeli so zahtevno delo, saj ste se literarni, likovni in fotografski ustvarjalci, ki ste sodelovali, pošteno potrudili. Seveda pa ni skrivnost, da so za uspešno izvedbo natečaja zaslužni tudi: mentor naših fotografov ter učiteljice razredne stopnje, slovenščine in likovne umetnosti na predmetni stopnji, ki so učence spodbujali k ustvarjanju.

Literarni natečaj

V nabiralniku se je nabralo 82 literarnih prispevkov: 39 pesmi in 43 proznih besedil (med njimi štirje stripi).

Učenci razredne stopnje so napisali 43 prispevkov: 19 pesmi in 24 zgodbic.

Na predmetni stopnji pa je sodelovalo 20 pesnic in pesnikov, 15 avtorjev zgodb in 4 risarji stripov.

Brale in izbirale so jih: učiteljici Slavica Mohorč in Nataša Vrhunc ter knjižničarka Katarina Primožič.

Nagrajeni pesniki in pesnice so:

- Sara Kmetec (2. b): Čipke
- Vida Gartner (5. r. PŠ Davča): Punkelj, klekelj, škarjice ...
- Jan Peternej (5. r. PŠ Davča): Klekljanje je super stvar
- Žak Primožič (5. a): Klekljarska pot
- Patrik Štupar (5. a): Katra nas je klekljati učila
- Julij Kejžar (6. b): Zgodovina klekljanja v Železnikih
- Ema Kokalj (6. b): Prvo srečanje s čipko
- Tina Šturm (6. b): Klekljarica
- Stella Sirnik (7. a): Čipka
- Tara Nastran (9. a): V čipkarsko šolo!

Nagrajena prozna besedila so zelo raznolika – od doživljajskih do pravljicnih. Med njimi je tudi dramsko besedilo. Napisali so jih:

- Dora Jelenc (4. b): Punkelj pripoveduje
- Tinka Kemperle (4. b): Rada klekljam
- Ivan Tušek (4. b): V čipkarski šoli pred 110 leti
- Tisa Mohorič Bonča (5. a): Cvern
- Tonka Rovtar (5. b PŠ Selca): Če nismo klepetale, lepe čipke so nastale!
- Zoja Klemenčič (6. b): Kako sem se naučila klekljati
- Aljoša Demšar (7. a): Hočeš, nočeš, moraš!
- Nataša Rovtar (7. a): Obleka španske princese
- Pija Prezelj (8. b): Otvoritev Čipkarske šole
- Nina Čencič (9. b): Noter–ven–navzkriž–zateg!

Posebno nagrado pa prejmejo:

- Janez Thaler (4. r. PŠ Selca) za šalo Čip
- Nataša Ceferin (5. a) za izvirno predstavitev Kaj je klekljanje?
- Nika Prevc (7. c) za strip 110 let Čipkarske šole

Njihove mentorice so: Mojca Berce (5. b PŠ Selca), Majda Demšar (5. a), Damijana Habjan (4. r. PŠ Selca), Danica Mohorič (4. b), Damjana Podobnik (5. r. PŠ Davča), Dorica Prevc (6. b), Mira Prevc (7. a, 7. c, 8. b), Minka Rant (2. b) in Majda Tolar (9. a, 9. b).

Likovni natečaj

Učiteljice Irena Benedičič, Marija Gasser in Polona Kovač so pregledale 59 likovnih del, 10 je nagrajenih. Sodelovali so učenci od 1. do 9. razreda. Klekljanje in čipko so predstavili z različnimi tehnikami.

Nagrajeni mladi umetniki na razredni stopnji so:

- Nastja Krajnik (4. B)
- Tinkara Rakovec (5. b PŠ Selca)
- Ambrož Filipič (4. a)
- Urša Šolar (2. r. PŠ Dražgoše)
- Zoja Mohorič (2. r. PŠ Selca)
- Maja Trajković (1. r. PŠ Selca)

Na predmetni stopnji pa:

- Luka Rant (8. c)
- David Šuštar (8. c)
- Rok Bevk (8. b)
- skupina iz 9. c: Ivana Atanasova, Kris Šolar in Maja Thaler za skupinsko delo

Njihove mentorice so: Mojca Berce (5. b PŠ Selca), Marija Gasser (4. a), Polona Kovač (8. b, 8. c, 9. c), Marija Krmelj (1. r. PŠ Selca), Danica Mohorič (4. b), Majda Pogačnik (2. r. PŠ Selca) in Nataša Vrhunc (2. r. PŠ Dražgoše).

Fotografski natečaj

V izziv je ugriznilo sedem fotografov in vsak je mentorju Primožu Šmidu poslal več fotografij. Za natečaj so izbrali najboljših pet, kot je pisalo v razpisu.

Komisija, v kateri sta se mentorju pridružili še učiteljici Marjeta Demšar in Irena Benedičič, je soglasno izbrala fotografije treh mojstrov. To so:

- Manca Tolar (9. c)
- Rok Drol (9. c)
- Julija Livk (9. c)

Nagrade so mladi ustvarjalci prejeli 24. maja na otvoritvi razstave z naslovom Čipkarska šola Železniki – že 110 let! v Galeriji Muzejskega društva Železniki.

Zaradi šolskih izletov in drugih dejavnosti vsi nagrajenci niso prišli na otvoritev. Foto: Rudi Rejc

Nagrajeni pesniki in pesnice

Čipke

*Čipke so različne,
imamo jih povsod.*

*Klekljamo jih z veseljem,
kot v vodi plava labod.*

*Lahko jih imamo na majici,
v omarici ali pa na srajci.*

*Čipke dela veliko ljudi.
Meni so všeč zaradi vseh stvari.*

*Čipke so lepe vse.
Ne bi mogle biti lepše, kajne?*

*Čipke so lepe
kot moje obleke.*

Sara Kmetec, 2. b
Mentorica: Minka Rant

Klekljarica

*Klekljam do pozne noči,
ko v hiši že vse mirno spi.
Kleklji med prsti polzijo,
trudne oči beli nitki sledijo.*

*Ko nit se vsa v čipko izvije,
počijejo trudne oči.
V veselje srce se ovije,
nov dan se s čipko rodi.*

Tina Šturm, 6. b
Mentorica: Dorica Prevc

Klekljanje

*Klekljanje je super stvar,
kdor ga obvlada,
res je car.*

*Tudi jaz nisem noben runkelj,
zato imam svoj punkelj.
Znam za klekeljne prijete
in klekljam že celih pet let.*

*Kleklje sem in tja vihtim,
prave umetnine naredim.
Tradicijo staro nadaljujem,
znanje prednikov spoštujem.*

Jan Peternelj, 5. razred PŠ Davča
Mentorica: Damjana Podobnik

Klekljanje

*Punkelj, klekelj, škarjice,
moja so oprema.
Kvačka, bucke, prejica,
da nastane čipka.*

*Klekelj mečem sem in tja,
delam vozle, kar se da,
kvačkam čipko, se igram,
že nastaja umetnija.*

*Čipka v sliki, pladnju,
na zavesah že visi.
Najlepša v obleki blesti,
ali pa kakšen vrat krasi.*

Vida Gartner, 5. razred PŠ Davča
Mentorica: Damjana Podobnik

Zgodovina klekljanja v Železnikih

*Pred 110 leti se je čipkarska šola v Železnikih začela,
ker je za ženske v plavžu služba ovenela.
Štatorjeva Katra se po svetu je podala,
kako se kleklja, je v Idriji spoznala.*

*Najprej sta se Genca in Anica Demšar zagnali,
da bi se na klekljanje spoznali.
Anton Sonc pa je prosil župana,
da bi se klekljati učila dekleta neugnana.*

*V Ferbarjevi hiši pouk se je začel,
šola v ponos bila je ljudem.
Prva učiteljica je Marija Reven bila,
stroga, menda, bila je za dva!*

*Metrške čipke so klekljati začeli,
a kaj ko med vojno sukanca niso imeli.
Pozneje se je priložnost ponudila,
da bi španska princesa klekljano obleko dobila.*

*Še sreča, da so ženske službo izgubile,
saj tako so čipkarsko šolo dobile.*

Julij Kejžar, 6. b
Mentorica: Dorica Prevc

Katra nas je klekljati učila

*Katra nas je prva klekljati učila,
Železnikarjem ljubezen do te obrti privzogojila.*

*Punklje so kupili
in se klekljati učili.*

*V Ferbarjevi hiši so se dobili,
kleklje na dan potegnili.*

*So tudi na trgu se klekljarice zbrale,
svoje čipke ponosno kazale.*

*Za 'pare male' so jih prodale,
da so svojim možem pomagale.*

*Danes je čipka lepo darilo,
ki spremlja božično voščilo.*

*Klekljati je res lepo,
čeprav ni prav lahko.*

Patrik Štupar, 5. a
Mentorica: Majda Demšar

Prvo srečanje s čipko

*Tradicija čipkarstva b'la je začeta
v Železnikih 1881. leta.*

*Prva klekljarica je postala Štatorjeva Katra,
ki je to v Idriji spoznala.*

*Ker čipke ženskam iz Železnikov so vseč bile,
še njih naučila klekljati je.*

*Ko mame so klekljati znale,
otroke svoje so v čipkarsko šolo vpisale.*

*Otroci so se radi učili,
veliko znanja pridobili.*

*Z učiteljico Marijo Reven so trdo garali,
da lepe čipke so svetu pokazali.*

*Čipke so se kar množile,
klekljarice pa služile.*

*Železniki po tem so kar sloveli,
saj še eno prošnjo so prejeli.*

*Španska princesa jih je prosila,
da naklekljano obleko bi dekleta ji nar'dila.*

*Dekleta obleko so odposlala,
a ne ve se, kje je pristala.*

*Dandanes še čipkarska šola cveti,
res hitro po punklju se klekelj vrti.*

Ema Kokalj, 6. b
Mentorica: Dorica Prevc

V čipkarsko šolo!

*Leto 1907 se je pisalo,
ko je rude v Železnikih primanjkovalo.
Takrat ustanovljena je čipkarska šola bila,
klekljati se je želela učiti dolina vsa.*

*Nova umetnost je tako nastala
in novo prihodnost ljudem pisala.
Staro in mlado v kraju je kleklje vrtelo
ter čipke na trgu prodajat hitelo.*

*Znanje iz Idrije so uvozili,
doma ga z novimi vzorci dopolnili.
Pod spretnimi prsti različni izdelki nastajajo,
sestre Primožič se s klekljano obleko lahko pohvalijo.*

*V naši dolini na zgodovino ne pozabimo,
v čipkarsko šolo se pogosto vpišemo.
Tja s posebnim razlogom hitimo,
z željo, da to prekrasno veščino osvojimo.*

Tara Nastran, 9. a
Mentorica: Majda Tolar

Klekljarska pot

*Zelo dolgo nazaj
v Železnikih bil je pravi raj.
Talili smo in kovali,
vsi člani družine
pri tem so sodelovali.*

*A zgodilo se je,
da plavž je ugasnil,
utihnili so kladiva,
ljudi v nesrečo pahnili.*

*Ženske so se znašle,
se klekljanja naučile,
za vse to pa so
Štatorjevo Katro naprosile.*

*Anica in Genca
sestri sta bili,
ki sta se klekljanja
hitro navadili.*

*Čipkarsko šolo
so ustanovili
ter učiteljico zaposlili.*

*Od takrat je 110 let minilo,
v Železnikih se mnogo
žensk je klekljati naučilo.*

Žak Primožič, 5. a
Mentorica: Majda Demšar

Čipka

*Stara ženica ob peči sedi,
punkelj in kleklje v rokah drži.*

*Nitka na nitko,
cvetek na cvet,
vzorec že dela
ženica vesela.*

*Z leve na desno,
z desne na levo,
okrog in okrog
roke hitijo in
čipko naredijo.*

*"Le kaj bo nastalo?"
zanima staro in mlado.
Le pogledjte, kako je lepo,
naklekljati prt,
z znanjem iz šole podprt.*

Stella Sirnik, 7. a
Mentorica: Mira Prevc

Nagrajena prozna besedila

Rada Klekljam

Nekoč mi je teta povedala, da je moja prababica znala lepo klekljati. To me je zelo navdušilo, zato sem se tudi jaz že v prvem razredu vpisala v čipkarsko šolo. Učiteljica Irena Benedičič nas je lepo sprejela. V teh letih me je zelo veliko naučila.

Ko sem bila v drugem razredu, sem prvič odšla na tekmovanje. S kombijem smo se odpeljali v Idrijo, kjer je bilo državno tekmovanje v klekljanju. V nekdanji gimnaziji smo dobili punkelj s kleklji in vzorcem.

Iz šole smo s punklji v rokah v sprevedu odkorakali do šotora. Usedli smo se po klopih in na znak vsi hitro pričeli klekljati. Delali smo petinštirideset minut. Potem smo izdelke odnesli nazaj v učilnico, kjer so nam jih ocenili. Nestrpno smo pričakovali rezultate. S svojim sem bila zadovoljna. Naslednje leto sem spet šla na tekmovanje. Tokrat sem spoznala nove prijateljice.

Rada klekljam in bom svoje znanje obnavljala do devetega razreda.

Tinka Kemperle, 4. b
Mentorica: Danica Mohorič

Otvoritev čipkarske šole

Ime mi je Francka in povedala vam bom, kako sem preživela dan, ko se je odprla čipkarska šola v mojem rojstnem kraju Železniki. Bil je leta 1907

in štela sem sedem let. Bil je lep jesenski dan in vsi so veseli tekali okoli, ker so se pripravljali na otvoritev.

Po zajtrku sem si umila obraz in si nadela lepo čisto oblekico. Nato pa sem zaslišala klice svojih prijateljev. Stekla sem ven. Bila sem brez čevljev, zato me je bodlo. Droben pesek me je špikal v podplate in odločila sem se, da bom odšla domov in si obula čevlje.

Ko sem bila nazaj, je bil že čas, da smo otroci šli k pouku, ostali pa so se pripravljali na prireditev. Pouk je trajal tri ure. Bili smo zelo veseli in nemirni, zato nas je učiteljica jezno mirila in udarjala s palico po mizi, včasih pa tudi po tabli. Tistega dne smo se učili pisanja črk in sestavljanja besed. Končno je zazvonil šolski zvonec. Tablice smo pospravili v torbe. Spominjam se, da je Janezek klečal na koruzi, Franček pa je moral zaradi nepravilnega sedenja in ugovarjanja iti domov z oslom na hrbtu. Zelo se je sramoval, ampak ostali smo ga mirili. Na razpotju sem se poslovila od drugih in jim zaklicala, da se vidimo popoldne na otvoritvi.

Stekla sem domov, pospravila torbo, še prej pa naredila domačo nalogo. Mama je medtem pripravila slavnostno kosilo, saj je bila vesela, ker je končno ustanovila čipkarsko šolo s svojimi prijateljicami, ki jih pozna že od otroštva in ki še zdaj živijo na Logu. Ko smo pojedli, smo se pripravili za otvoritev. Z mamo sva vzeli najina punklja, košari, bučike, kvačke in prtčke. Počasi smo odšli po poti do hiše, pred

katero je stal mlaj, na hiši pa je z velikimi tiskanimi črkami pisalo ČIPKARSKA ŠOLA. Posedli smo za mizo in nanjo postavili punklje. Čez nekaj časa so prišli Janezek, Franček, Tereza in Marija. Pozdravili smo se in začeli klekljati.

Točno ob štirih, ko je začelo zvoniti v zvoniku cerkve sv. Antona, se je pričelo z godbo. Veliko ljudi je prišlo. Neki gospod nas je prosil, naj se postavimo za fotografiranje.

Jaz sem se usedla na pručko in se nasmejala. Družili smo se še dolgo v noč. Domov smo prišli pozno, vsi ponosni, ker smo odprli šolo. Na punklju sem imela skoraj narejeno čipko, vendar sem ga morala pustiti v omari v šoli, saj so tako določili gospa učiteljica. Tistega večera sem od nemira in veselja težko zaspala. Vedela sem, da mi bo ta dan ostal v spominu.

To je bil dan, ko se je odprla čipkarska šola v Železnikih in nihče ga ni mogel pozabiti.

Pija Prezelj, 8. b

Mentorica: Mira Prevc

prijatelji sedel na ograji, sem jim potarnal, da moja sestra noče klekljati.

"Mi ne vemo, mogoče pa punce vedo, kako jo prepričati," so mi svetovali. In tako smo šli k dekletom na Plac, kjer so se dobivale in klekljale.

Ko sem jih vprašal za nasvet, so odgovorile: "Lahko ji rečeš, da bomo za božič dobile mleko."

"Kje ste pa to slišale?" sem vprašal.

"Ja, prisluškovale smo ... Ojoj! Tega ne bi smela povedat!" je bila iskrena Fani.

Zahvalil sem se jim in odšel domov.

Ko sem o tem pripovedoval mami, je rekla: "Saj res! Me ga tudi dobimo! Kako se nisem tega že prej spomnila! Takoj ji grem povedat!"

In tako se je tudi moja sestra pridružila klekljaricam.

To je zgodba moje sestre. Če razmišljate o tem, da bi se tudi vi pridružili čipkarski šoli, vam tega nihče ne preprečuje.

Aljoša Demšar, 7. a

Mentorica: Mira Prevc

Hočeš, nočeš, moraš!

Pisalo se je leto 1930. Vstal sem in skozi okno zagledal plavž, ki je ugasnil pred osemindvajsetimi leti. Ko sem prišel v vežo, se je iz kuhinje zaslišal prepir:

"Šla boš!"

"Ne, ne bom!"

Nisem vedel, kaj naj bi to pomenilo, zato sem ustavil sestro, ki je močno razburjena prišla iz kuhinje, in jo vprašal, kaj je narobe. A je silno jezna zdirjala mimo in zaloputnila vrata svoje kamre. Stopil sem v kuhinjo in tam še mam vprašal, kaj je narobe.

Zavzdihnila je: "Noče klekljati."

Ko sem to slišal, sem se začudil, saj so vse deklice v vasi rade klekljale. Rade so klekljale tudi mame in babice.

"Ampak morala bo začeti. Le kako naj jo pripravim do tega?" se je spraševala mama. Rekel sem ji, da bom tudi jaz premislil, in odšel ven. Ko sem s

Kako sem se naučila klekljati

Ko sem bila majhna, sem vedno opazovala starejši sestra, ki sta vsak dan šarili s prsti po neki čudni blazini z nekakšnimi palčkami. Pojma nisem imela, kaj počneta. Najstarejša sestra mi je razložila, da klekljata in da so palčke, s katerimi klekljata, kleklji.

"Kako se pa imenuje ta čudna blazina, na kateri klekljata?" sem ju radovedno vprašala. Odgovorili sta, da je to punkelj in meni je bilo dovolj čudnih, nevsakdanjih besed.

Končno sem vedela, kaj sestra počneta. Nisem pa razumela, zakaj klekljata, še manj, zakaj s takim veseljem. Meni se prelaganje klekljev med prsti sploh ni zdelo zabavno. Sestri sta rekli, da če hočem razumeti čarovnijo klekljanja, se moram tudi sama naučiti tega dela.

Poiskale smo star punkelj od stare mame, na kate-

rem je bila še nedokončana čipka. Sestra je v nekaj dneh dokončala čipko in v punkelj dodala malo žaganja, da je bil bolj napet.

Sprva sem klekljala kitico, pri kateri sem rabila le štiri kleklje. Na začetku so se mi pogosto "zamežljali", kmalu pa sem osvojila tehniko in pol metra naklekljane kitice je bil moj prvi uspeh. Tako sta me sestri iz dneva v dan učili različnih tehnik klekljanja. Zabavni pa so bili tudi naši pogovori ob klekljanju in seveda čipke, ki so počasi nastajale.

Prišel je dan, ko je starejša sestra oznanila, da se bo poleti poročila s svojim dolgoletnim prijateljem. Zelo sem bila ponosna, ko me je vprašala, če bi bila njena poročna priča. Ob veseli novici pa me je tudi zaskrbelo, kaj naj sestri podarim za poročno darilo. Denarja nisem imela, staršev pa tudi nisem hotela obremenjevati. Sestri sem hotela dati nekaj posebnega, kar bi jo spominjalo na mlajšo sestro. Zakaj ne čipko, ki bi jo spominjala na čas, ki smo ga sestre preživele skupaj ob punklju, na zgodbice, ki smo si jih pripovedovale? Ko sem sestri povedala o svoji zagati glede poročnega darila, je bila zelo vesela ideje o čipki. Vendar čipki, ki bo res edinstvena in čarobna! Ko sva tako razmišljali, se mi je utrnila ideja o čipkastem senčniku in čipkastih rokavicah. Sestra je bila nad idejo navdušena. Vse tri smo se lotile dela. Trajalo je kar nekaj časa, da smo naklekljale rokavice in senčnik.

Bolj ko se je bližal poročni dan, bolj nas je skrbelo, kakšno bo vreme. Zbudile smo se v lepo sončno jutro in poročno darilo je bilo ne samo čudovito, ampak tudi uporabno. Nevesto je branilo pred močnimi sončnimi žarki in zakrivalo prvi poljub mladoporočencev pred radovednimi pogledi svatov.

Ob besedi klekljanje mi je toplo pri srcu, saj me spominja na mojo mladost in družino.

Zoja Klemenčič, 6. b

Mentorica: Dorica Prevc

V čipkarski šoli pred 110 leti

Bil je lep dan. V škatlo sem nametal nekaj predmetov, ki sem jih našel v okolici. Škatla je bila visoka približno dva metra. Potem sem še sam zlezal vanjo in pričel nekaj izumljati. Naredil sem časovni stroj, ki me je prestavil v preteklost.

Pojavil sem se v nekem mestu v raztrganih oblačilih. Pred seboj sem zagledal plavž. Spoznal sem, da sem v preteklosti. Tekel sem skozi mesto in se ustavil pred večjo hišo. Tam so ravno vpisovali otroke v čipkarsko šolo. Na tabli je pisalo leto 1907. Nato je prišla učiteljica. Najprej nam je pregledala roke. Jaz pa sem imel umazane. Pogledal sem naokrog, če bi bil kje umivalnik, a ga ni bilo nikjer. Malo vode je bilo le v lavorju. Hitro sem umil svoje roke in jih obrisal v hlače. Potem smo začeli s poukom. Vsak učenec je dobil svoj punkelj in začeli smo se učiti klekljati. V začetku sem naredil veliko napak, a kasneje mi je šlo že bolje. Spoznal sem tudi veliko prijateljev. Ko je bilo konec pouka, sem ostal sam na cesti.

Na drugem koncu mesta sem se naselil v prazno hišo. Naslednji dan sem skoraj zamudil pouk. Že spet nisem imel umitih rok. Delo pa mi je šlo že zelo dobro od rok. Med odmorom mi je nekdo ukradel punkelj. Tekel sem za njim in ga ujel. Med prerivanjem mi je punkelj padel v Soro. Kar oblečen sem skočil v vodo in ga ujel. Na koncu tega dne smo imeli klekljarsko tekmovanje. Med petdesetimi tekmovalci sem dosegel šesto mesto. Naslednji dan je bil božič. Za darilo so nam prinesli lepe bele skodelice s toplim mlekom. Vsi smo bili srečni.

27. decembra sem v časovnem stroju našel gnilo pomarančo. Uničila je čarobni napoj in okoli mene se je spet pojavila modra svetloba. Ko sem izstopil iz škatle, sem bil spet nazaj v sedanjosti. Klekljati pa sem kljub temu še vedno znal. Mami me je poklicala, naj pridem v kuhinjo pospravit posodo. Oh ne!!!

Ivan Tušek, 4. b

Mentorica: Danica Mohorič

Noter – ven – navzkriž – zateg!

Poskusite se živeti v vlogu kleklja na punklju. Znova in znova ponavlja svoje premike. Enkrat čez drug kleklj, drugič pod njim. Noter – ven – navzkriž – zategni.

Predstavljam si, da sem kleklj, ki potuje med ostalimi kleklji, in ustvarjam čipko. Med delom mi klekljarica odvija nit. Zmeraj manj jo je in vedno bolj me zebe. Včasih se mojstrica odloči, da bo vzorec barven. Tako name navije nit druge barve. Med navijanjem niti me strojček žgečka in zdi se mi, da mi je topleje. Opazim, da imam spet navite veliko niti. Tako kot moji prijatelji. Klekljarica nas zveže po dva in dva in nadaljuje z delom. Njene roke so urne. Vmes si oddahne in gre na kosilo.

Potem nas spet prime v roke. Med delom pa se začnemo dolgočasiti. Klekljarici se zatikamo, naše niti se trgajo. Ker ima navsezadnje vsega dovolj, nas pokrije s prtičkom, da nas ne zebe in da na čipko ne seda prah.

Naslednjega dne nima časa, da bi se ukvarjala z nami, zato nas postavi v kot in odide iz sobe. Zvečer se utrujena vrne, nas gleda ter se sprašuje, če mora napisati še domačo nalogo. Ko ugotovi, da je že vse naredila, se odpravi spat. Mi pa si želimo, da bi nas čimprej spet prišla v roke in nadaljevala z izdelovanjem čipke. Ne manjka veliko, ko bo čipko odpela. Malo nas skrbi, saj vemo, da že nekaj časa razmišlja, da ne bi več klekljala.

Dan kasneje spet postavi punkelj na mizo. Ker smo kleklji spočiti, ji gre delo hitro od rok. Bliža se koncu vzorca. Še vedno razmišlja, ali naj se uči klekljati še naprej ali ne. Pa se zave, da jo spremenjamo od otroštva, da smo bili z njo, ko se je vpisala v čipkarsko šolo. Naša mlada klekljarica se odloči, da bo še klekljala in da ne bo nikoli pozabila na nas.

Dokonča čipko in punkelj s čipko in kleklji nese v šolo. Učiteljica jo pohvali. Tudi mi smo veseli, saj učiteljica že išče nove vzorce, ki jih bomo izdelovali. Klekljarica izbere vzorec s podobo petelina in sukanke petih barv, ki jih bo navila na nas.

Vsak teden znova nas prepleta in skupaj ustvarjamo lepo čipko. Ne naveliča se. Potrpežljiva je in hitro napreduje.

Šolsko leto gre h koncu. Pa tudi čipka je narejena. Klekljarica pa se vpiše v naslednji letnik čipkarske šole. Kleklji poznamo njeno obljubo in upamo, da je ne prelomi.

Nina Čenčič, 9. b

Mentorica: Majda Tolar

Punkelj pripoveduje

Nekoč so posekali v gozdu velik hrast. Razžagali so ga na deske, žaganje pa pobrali v velike vreče. Dolgo časa so ga sušili na soncu.

Čez dve leti so me zbasali v pisano vrečo iz blaga in postal sem punkelj. Odpeljali so me v trgovino, kjer sem na polici sedel en teden.

Nekoč je prišla v trgovino lepa svetlolasa deklica, me kupila in odnesla domov.

Že drugi dan sem šel z njo v šolo. Vsak dan je na meni klekljala čipko. Malo me je bodlo in žgečkalo, a sem bil kljub temu vesel, ker je na meni nastajala lepa umetnija. V šoli sem se spoprijateljil še z drugimi punklji. Prav hitro je minilo devet let učenja. Deklica je ob koncu šole šla na tekmovanje in na njem zmagala. Zelo je bila vesela, jaz pa tudi.

Vse čipke so ji še danes lep spomin in včasih še kleklja na meni.

Dora Jelenc, 4. b

Mentorica: Danica Mohorič

Cvern

Pred stodesetimi leti je živela deklica. Da bi odšla v čipkarsko šolo, je bila še premajhna, a to si je res strašno želela.

Nekega popoldneva je na podstrešju odkrila v blago zavit cvern. Bil je res nekaj posebnega, to se

je videlo že na prvi pogled. Res da je bil ves umazan in preperet, a na njem je bilo nekaj več, a deklica ni mogla ugotoviti, kaj. Zato ga je spravila.

Ko je napočila zima, ga je potegnila na plan in začela klekljati. Nihče je ni učil in klekljala je prvič, pa vendar ji je šlo zelo dobro od rok. Čipko je dokončala in odšla spat.

Naslednje jutro je našla čipko, tisto, ki jo je naredila z umazanim cvernom, vso lepo, cvern pa se je kar bleščal. Deklica si ni predstavljala, kako se je cvern lahko tako lepo spremenil. In tudi si ni predstavljala, zakaj cverna še po sto desetih letih ni zmanjkalo. Morda veš ti?

Tisa Mohorič Bonča, 5. a

Mentorica: Majda Demšar

Obleka španske princese

Nekoč je v Španiji živela princesa, ki se je pripravljala na poroko. Želela je obleči nekaj posebnega. Pa se je spomnila, da bi lahko nosila naklekljano poročno obleko. To je povedala svojemu očetu, ki ni takoj privolil, ker je vedel, da bo težko dobiti nekoga, ki bi znal narediti nekaj tako zelo posebnega. Princesa pa je vztrajala in oče ji je obljubil, da bo dobila obleko še pred poroko.

Kralj je poslal svoje podložnike po vsem svetu, da bi poiskali mojstrico, ki bi lahko naklekljala obleko zanj. Veliko nadarjenih deklet se ni upalo lotiti nečesa tako zelo posebnega in zahtevnega, zato je kralj skoraj obupal, saj je bil že začetek julija. Svoji hčeri je povedal, da misli, da obleka sploh ne bo narejena. Princesa, ki tudi ni samo čakala, je rekla, da je izvedela, da v Jugoslaviji ženske in deklice znajo zelo dobro klekljati. Kralj je tja takoj poslal svoje podložnike.

V Železnikih je v čipkarski šoli ravno ura klekljanja. Deklice se pridno učijo, ko v sobo vstopijo Španci. Učenke se zelo začudijo, saj takih obiskov niso vajene. Njihova učiteljica vpraša obiskovalce, kdo so in zakaj motijo. Gostje povedo, da so špan-

ski kraljevi podložniki in iščejo dekcle, ki bi naklekljale obleko za špansko princeso. Vse deklice odkimajo, njihova učiteljica pa reče, da si niti ona tega ne upa in ne bi mogla narediti tako zahtevne stvari.

Podložniki so že pri vratih, ko se učiteljica klekljanja spomni na tri sestre, ki znajo zelo dobro in lepo klekljati. To pove obiskovalcem in jih pelje do njihove hiše. Nato se je vrnila k svojim učenkam.

Ko Španci vstopijo v hišo, zagledajo tri sestre, ki klekljajo, in psa. Prišleki se predstavijo in povedo, da so prepotovali dolgo pot samo zato, da bi našli mojstrico, ki bi naklekljala poročno obleko za njihovo princeso. Dodali so še, da so one njihovo zadnje upanje. Sestre so vprašale, koliko časa imajo, če bi se lotile dela. Podložniki odgovorijo, da imajo časa do konca januarja, torej šest mesecev. Odločile so se, da bodo skupaj naklekljale obleko. Obiskovalci so bili zelo veseli. Takoj so pohiteli nazaj v Španijo kralju in princesi povedat veselo novico. Dekleta pa so takoj začela z delom.

Delale so vsak dan. Vedno več je bilo narejenega. Nekega dne pa so se pri klekljanju zmotile. A ker so to ugotovile zelo pozno, so morale kar nekaj vrst podreti. To jim je vzelo veliko časa, zato bi kmalu obupale. Spogledale so se in vztrajale naprej.

Bližal se je enaintrideseti januar in sestre so naklekljale obleko en dan pred prihodom španskih podložnikov.

Ponoči, ko so spale, pa se je skozi okno priplazila temna senca.

Tiho kot sapica je zdrsnila v sobo in se počasi bližala omari, v kateri je bila spravljena obleka za špansko princeso. Vendar je po nesreči stopila na škripajočo desko na tleh. Sestre so se takoj zbudile in prižgale luč. Zagledale so moškega v črni obleki, ki je stal blizu omare, vanje pa imel usmerjeno pištolo. Počasi se je bližal omari. Sestre so se bale za svoje življenje in za poročno obleko. Vedele so, da bi moški s to obleko, če bi jo prodal, lahko zaslužil veliko denarja. Potem pa so zagledale domačega psa, ki se je počasi pomikal proti moškemu. Ko je bil že čisto blizu, je skočil in tujca ugriznil v zadnjico.

Moški je zarjul in v paniki izpustil pištolo. Sestre so takoj pograbile stol in ga udarile po glavi, da je izgubil zavest.

Ko so španski podložniki in vojaki zjutraj prišli, so jim sestre povedale, kaj se je zgodilo ponoči in jim predale moškega, ki je poskušal ugrabiti obleko. Nato so jim pokazale obleko. Vsem se je zdela prečudovita. Dekletom so rekli, da jo lahko oblečejo in v njej fotografirajo. In so se. Sestre so poravnale in zložile obleko ter jo dale Špancem. Takoj so se odpravili proti Španiji in za obleko je izginila vsaka sled.

Nataša Rovtar, 7. a

Mentorica: Mira Prevc

Če nismo klepetale, lepe čipke so nastale!

Tri sestre so naklekljale veliko lepih čipk in odločile so se, da bodo naredile razstavo. Ker so rade klepetale, se jim je nekaj čipk ponesrečilo in te niso bile sprejete na razstavo. Med seboj so se pogovarjale, medtem ko so sestre pile kavo.

Čipka : Veste kaj, mislim da bi morale biti tudi me na razstavi.

Čipka : Da, res ni lepo od čipkaric. Najprej klepetajo, potem nas pa še na razstavo ne dajo.

Čipka : Po mojem pa so imele le slab dan. Da se zaklepetáš, se lahko zgodi vsakemu.

Čipka : Imaš prav. Tudi me rade klepetamo.

Čez nekaj časa ...

Čipka : Ali slišite? Nekdo prihaja ...

Odhitele so pogledat, kaj je. Zagledale so tri tatove.

Hitro so odšle še po najbolj užaljeno čipko v kotu sobe in ji vse razložile.

Imele so odličen načrt.

Poiskale so sukance in punklje. Z njimi so obtežile vrata, sukance pa so navezale na strop. Ravno pravi čas, kajti tatovi so bili že pred vrati.

1. tat: Kaj je to?

2. tat: Nekaj nam zapira vrata.

3. tat: Kaj?! Ali nas pričakujejo?

4. tat: Ne, ne, pridita, gremo skozi okno!

Skočili so skozi okno, takrat pa so čipke prijele sukance, se zavihtele in sukance ovile okoli tatov.

Čipka : Odlično, uspelo nam je! Vsi tatovi so zvezani.

Čipka : Sedaj pa hitro po sestre.

Čipka je stekla do sester in dekleta so jo začele loviti. Bežala je pred njimi do mesta, kjer so ujele tatove. Ko se je ustavila, so se ustavile tudi sestre in pred seboj zagledale zvezane tatove. Takoj se jim je posvetilo, kaj se je zgodilo.

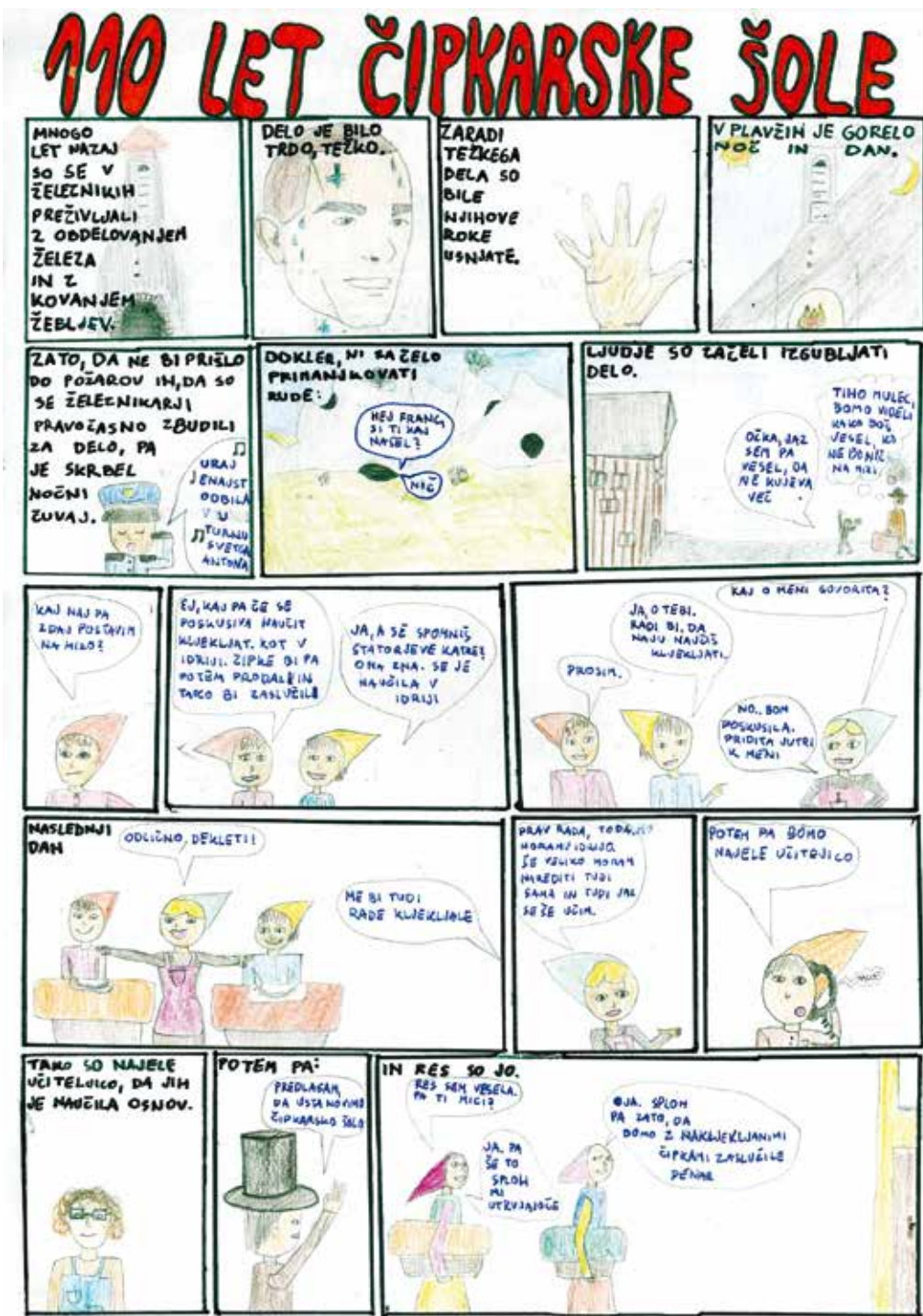
Sestre so bile zelo ponosne na čipke, ki so ujele tatove. Bilo jim je žal, da jih niso izbrale za razstavo, zato so jih zdaj za nagrado dale na najbolj vidno mesto na razstavi. Nad njimi so napisale:

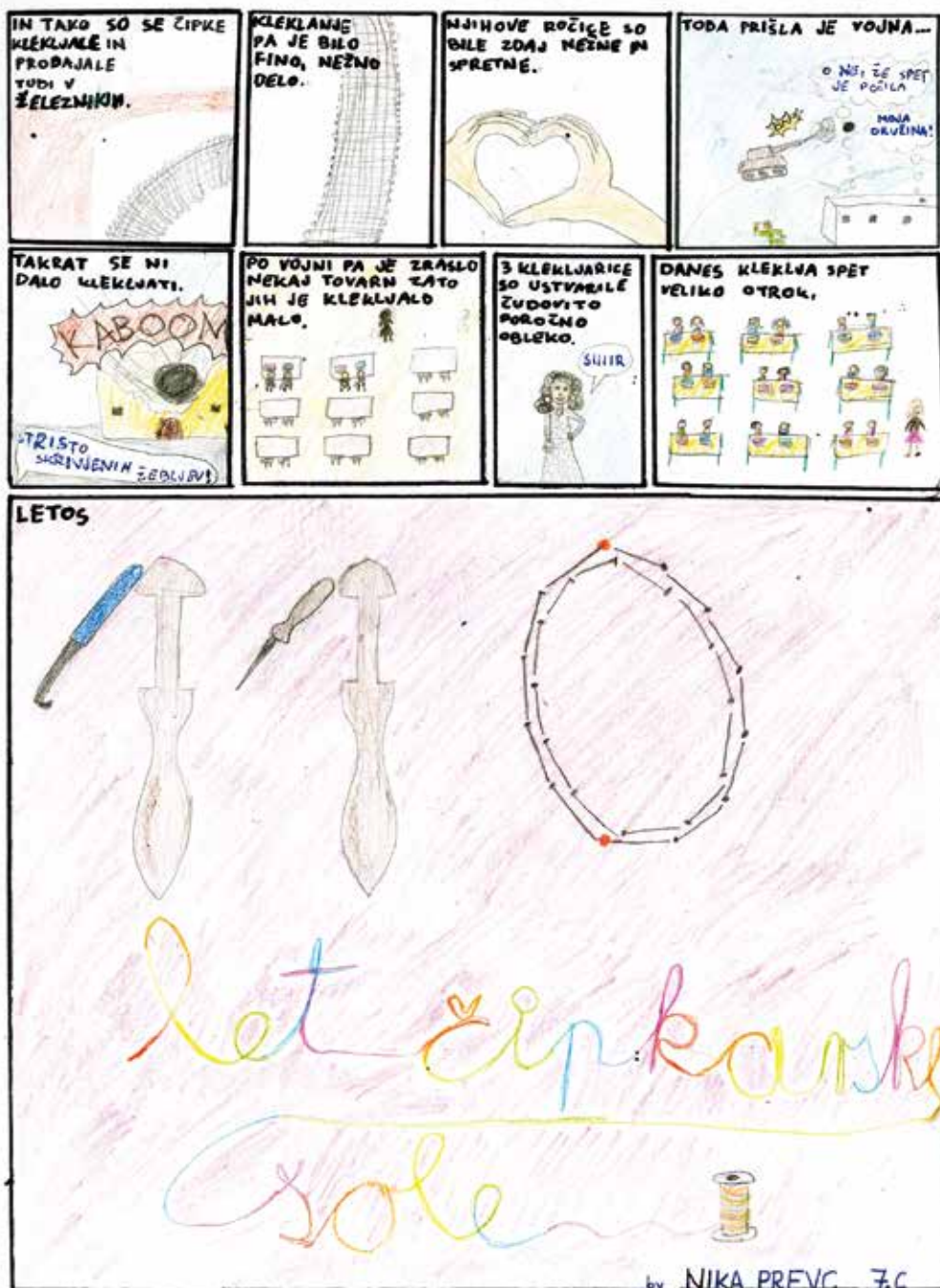
ČIPKE REŠITELJICE!
Hvala!

Tonka Rovtar, 5. b PŠ Selca

Mentorica: Mojca Berce

Posebna nagrada

Nika Prevc (7. c)

Čip

Jan vpraša Uroša: "Če se reče čipkarska šola, zakaj potem ni čipkanje?"
 "Ne vem, mogoče zato, ker ni pravega čipa," razmišlja Uroš.

Janez Thaler, 4. razred PŠ Selca, mentorica: Damijana Habjan

Likovni natečaj - nagrajena dela

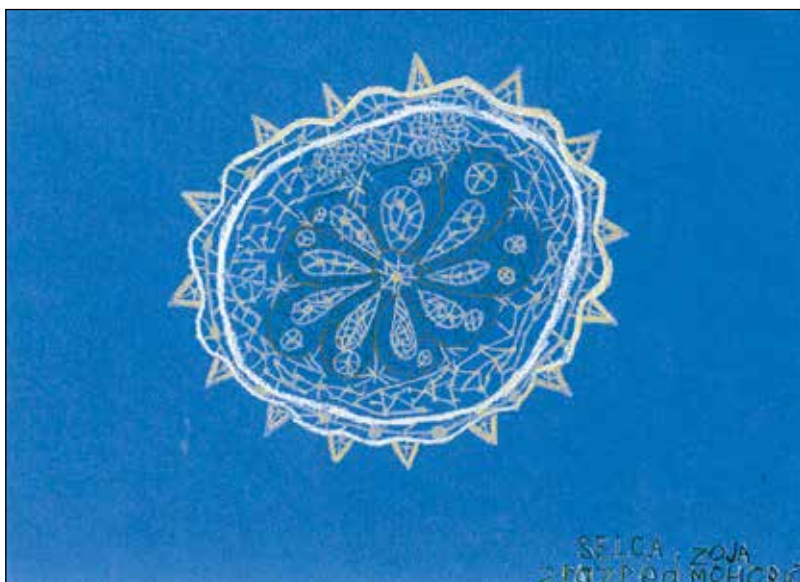
Maja Trajković (1. r. PŠ Selca), mentorica Marija Krmelj

Nastja Krajnik (4. b), mentorica Danica Mohorič

Urša Šolar (2. r. PŠ Dražgoše), mentorica Nataša Vrhunc

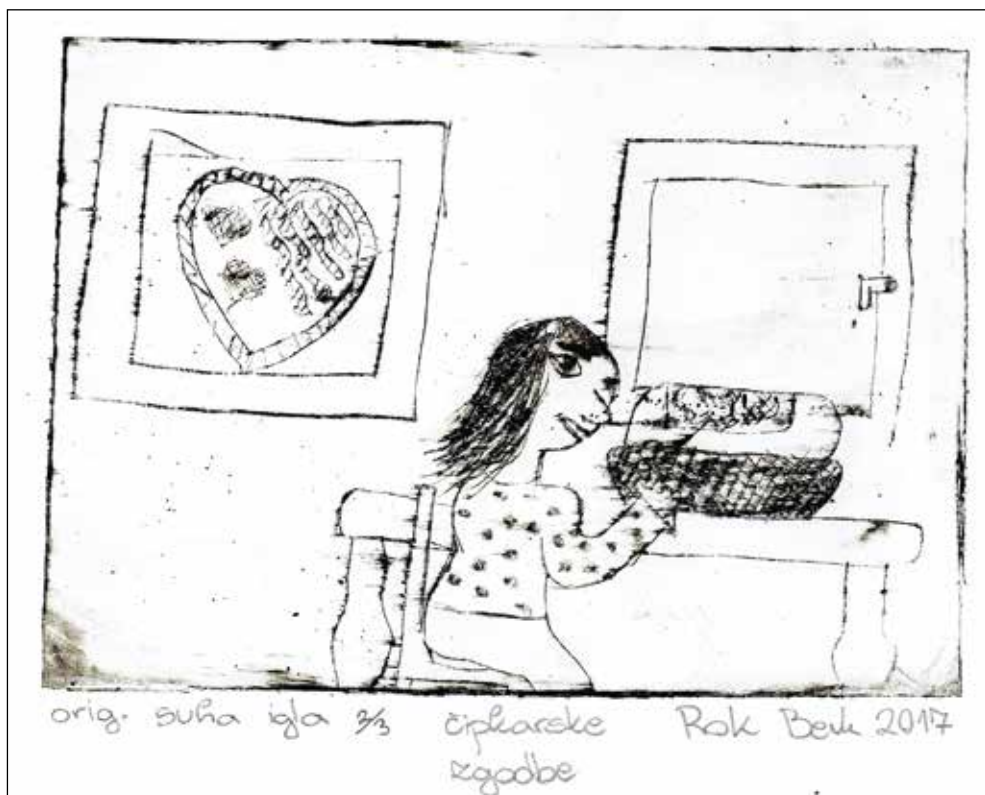
Zoja Mohorič (2. r. PŠ Selca), mentorica Majda Pogačnik

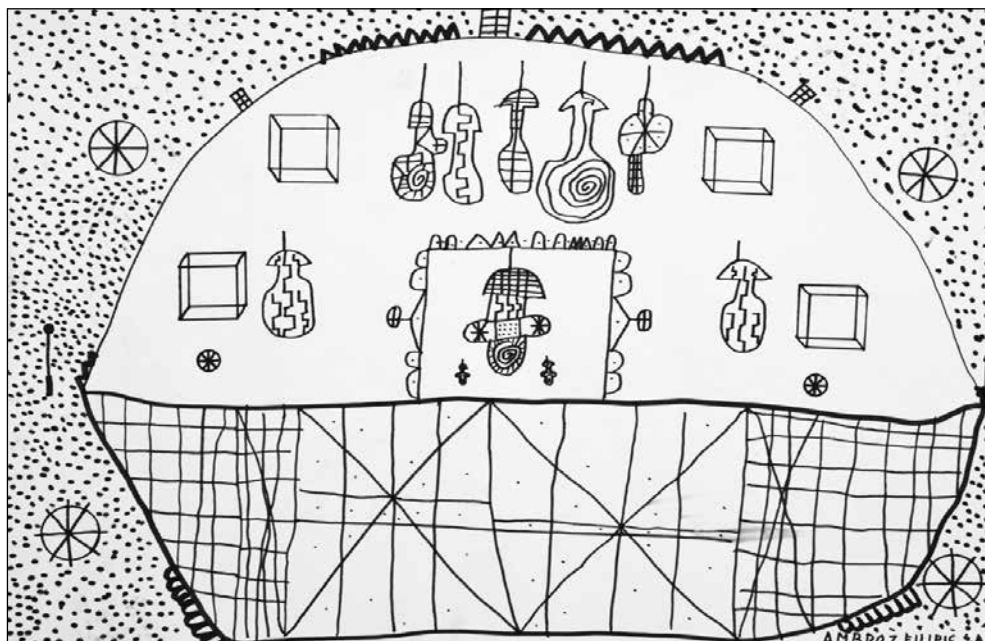
Skupina iz 9. c: Ivana Atanasova, Kris Šolar in Maja Thaler,
mentorica Polona Kovač

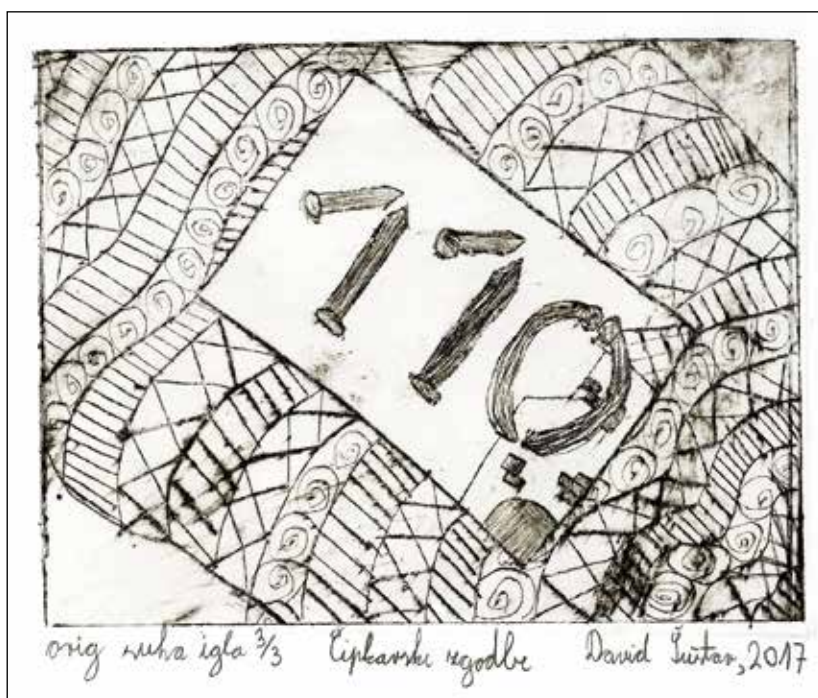
Tinkara Rakovec (5. b PŠ Selca), mentorica Mojca Berce

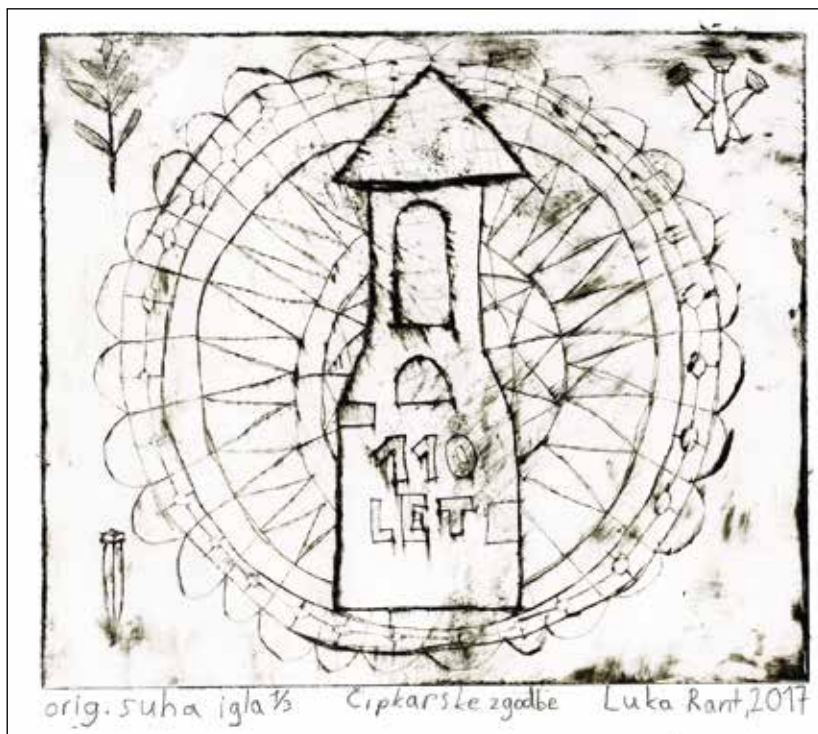
Rok Bevk (8. b), mentorica Polona Kovač

Ambrož Filipič (4. a), mentorica Marija Gasser

David Šuštar (8. c), mentorica Polona Kovač

Luka Rant (8. c), mentorica Polona Kovač

Fotografski natečaj - nagrajena dela

Manca Tolar (9. c), mentor Primož Šmid

Rok Drol (9. c), mentor Primož Šmid

Julija Livk (9. c), mentor Primož Šmid

